

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΘΕΣΗ - ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΕΦΕΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 77 67 540

E-MAIL: ppanagiotopoulos@justice.gov.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ**ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ
ΡΥΘΜΙΣΗΣ:**

Το προκείμενο Σχέδιο Νόμου αποσκοπεί στην εμπέδωση της έννοιας της δίκαιης δίκης μέσα από την εξασφάλιση όλων των απαραίτητων προς τούτο προϋποθέσεων. Οι διατάξεις του Σχεδίου στοχεύουν στη διασφάλιση της ποιοτικής και ορθής απονομής της δικαιοσύνης μέσα σε εύλογο χρόνο, στοιχεία που κατά την εσωτερική αλλά και διεθνή έννομη τάξη συνιστούν αναπόσπαστα μέρη της έννοιας της «έντιμης και δίκαιης δίκης». Η δραστική επέμβαση στη λειτουργία του ελληνικού δικαστικού συστήματος κρίνεται εξαιρετικά απαραίτητη προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά τα φαινόμενα των σημαντικών καθυστερήσεων που έχουν δημιουργηθεί και παγιωθεί με ευθύνη του συνόλου των εμπλεκομένων στη δικαιοσύνη παραγόντων.

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Το ατομικό δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη περιλαμβάνεται στον θεμελιακό, βασικό πυρήνα των συνταγματικώς κατοχυρωμένων ελευθεριών. Το άρθρο 20 του Συντάγματος καθιερώνει το αντίστοιχο δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια, όπου ο καθένας μπορεί να αναπτύξει τις απόψεις του προκειμένου να διαφυλάξει τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, στο πλαίσιο της νομιμότητας. Έχει γίνει εξάλλου δεκτό ότι η δικαστική προστασία τότε μόνο εκπληρώνει τον σκοπό της συνταγματικής εγγύησης όταν είναι πλήρης, αποτελεσματική και απονέμεται σύντομα. Η συνταγματική αναγνώριση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας επιτελεί διττή αποστολή, θεμελιώνοντας την παράλληλη υποχρέωση της Πολιτείας να οργανώσει και να εγγυηθεί την ομαλή λειτουργία ενός σύγχρονου, αμερόληπτου και εύρυθμου δικαστικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, αποτελεί σταθερή επιλογή της Ελληνικής δημοκρατικής Πολιτείας η ουσιαστική προώθηση των αναγκών κάθε φορά μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος και την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων.

Πράγματι, είναι πανθομολογούμενο το σημερινό φαινόμενο των υπερβολικών καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης από τα ελληνικά δικαστήρια. Σε πολλές των περιπτώσεων, η αμετάκλητη εξέταση μιας ένδικης διαφοράς και η απόφαση των δικαστικών οργάνων υπερβαίνει κάθε εύλογο χρονικό διάστημα, σε βαθμό που κατ' ουσίαν περιορίζει και προσβάλλει το δικαίωμα του πολίτη για προσφυγή στη Δικαιοσύνη, όπως αυτό κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Τα προβλήματα καθυστερήσεων των ελληνικών δικαστηρίων συνεχώς επιδεινώνονται, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην επικράτηση πολύμορφης ανομίας, σε όλους τους χώρους της δημόσιας ζωής και της κοινωνίας. Έχουν προ πολλού εκλείψει τα περιθώρια επιείκειας και ανοχής σε αυτό το φαινόμενο, το οποίο διαβρώνει τον κοινωνικό ιστό, υπονομεύει τους δημοκρατικούς θεσμούς και αποτελεί τροχοπέδη στην οικονομική ζωή και την ανάπτυξη του τόπου.

Κατά συνέπεια, η ανάγκη περιφρούρησης του κανόνα της δίκαιης, έντιμης και ταχείας δικαστικής κρίσης καθιστά υποχρεωτική την κατάστρωση στοχευμένων διατάξεων - παρεμβάσεων στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ελληνικής Δικαιοσύνης.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Στόχος του Σχεδίου Νόμου είναι η αποσυμφόρηση των ελληνικών δικαστηρίων από τον υπερβολικό αριθμό των ενώπιόν τους εκκρεμών υποθέσεων. Το ΥΔΑΔ αξιολόγησε και αξιοποίησε πληθώρα στατιστικών στοιχείων και αριθμητικών δεδομένων τα οποία συγκεντρώθηκαν από τα Ανώτατα και Ανώτερα Δικαστήρια της χώρας και την Επίτροπο της Επικρατείας των Διοικητικών Δικαστηρίων. Οι υπερβολικές καθυστερήσεις που διαπιστώνονται στην εκδίκαση, επί παραδείγματι, των «διοικητικής» φύσεως υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας στα πολιτικά δικαστήρια και τα περιθώρια που παρέχει το ισχύον νομικό πλαίσιο για παρέκλυση της ποινικής προδικασίας δημιούργησαν την ανάγκη δραστηκής επέμβασης στη λειτουργία της Δικαιοσύνης. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τους όρους του μνημονίου για τη δημοσιονομική εξυγίανση και προσαρμογή της Ελλάδας, στις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας περιλαμβάνεται η άμεση εκκαθάριση των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων (backlog των διοικητικών δικαστηρίων), με την εκδίκαση 160.000 «παγωμένων» υποθέσεων. Επιπλέον, το νέο νομοσχέδιο εισάγει καινοφανείς θεσμούς όπως η αίτηση επιδίκασης αποζημίωσης για την υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της διοικητικής δίκης, κατ' εφαρμογή της σχετικής επιταγής του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (υπόθεση «Αθανασίου κ.λπ. κατά Ελλάδος»). Επιπλέον, τελειοποιούνται σύγχρονοι θεσμοί εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, στα πρότυπα ευρωπαϊκών εννόμων τάξεων, όπως η δικαστική διαμεσολάβηση.

Χαρακτηριστικά, αναφέρονται τα εξής στατιστικά στοιχεία:

- Από το 1997 μέχρι σήμερα, η Χώρα μας έχει καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε 360 υποθέσεις για υπερβολικές καθυστερήσεις στην απονομή της Δικαιοσύνης. Από όλα τα Δικαστήρια, πολιτικά, ποινικά και διοικητικά.
- Υπάρχει υπόθεση για την οποία καταδικάστηκε η Χώρα μας γιατί καθυστέρησε η έκδοση απόφασης 27 ολόκληρα χρόνια.
- Καταδικαστήκαμε σχετικά και έχουμε καταβάλει μέχρι σήμερα 8.420.822,00 ευρώ για χρηματικές αποζημιώσεις και ηθική ικανοποίηση με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Η Ελλάδα κατέχει το θλιβερό προνόμιο να είναι τέταρτη κατά σειρά μεταξύ των 47 Κρατών Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης που συστηματικά και κατ' επανάληψη παραβιάζει τον εύλογο χρόνο στην απονομή της Δικαιοσύνης.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε το λόγο της επιρροής.

Το προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου αφορά άμεσα και πρώτιστα σε όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που ζουν και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και τα δικαιώματα ή συμφέροντα των οποίων χρήζουν προστασίας από τα ελληνικά δικαστήρια. Επιπλέον, και όπως είναι φυσικό, στο κανονιστικό πεδίο των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων εντάσσεται το σύνολο των εμπλεκόμενων στη δικαιοσύνη φορέων, δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και δικαστικών υπαλλήλων. Ειδικότερα, για τους δικαστές και εισαγγελείς τροποποιούνται σημαντικές διατάξεις του Ν. 1756/1988 και κατά

συνέπεια επηρεάζεται σε αξιόλογο βαθμό η λειτουργική τους κατάσταση και οι υπηρεσιακές συνθήκες άσκησης των καθηκόντων τους. Επιπλέον, με την επιτάχυνση και τον εκσυγχρονισμό της Δικαιοσύνης, κυρίως δε της διοικητικής, διευκολύνονται οι επιχειρήσεις και οι υποψήφιοι επενδυτές που επιθυμούν να τοποθετήσουν κεφάλαια σε δημόσια έργα ή ιδιωτικές πρωτοβουλίες στην Ελλάδα.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Η ελληνική έννομη τάξη βρίσκεται αναλόγου περιεχομένου νομοθετικών πρωτοβουλιών και κανονιστικών προβλέψεων. Ωστόσο κύριο χαρακτηριστικό των προγενεστέρων νομοθετικών κειμένων ήταν η αποσπασματικότητα των ρυθμίσεων και η μη συστηματική αντιμετώπιση του φαινομένου των καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης. Η υπερβολική επιβάρυνση του δικαστικού συστήματος και η επιτεινόμενη «οιονεί αρνησιδικία» των ελληνικών δικαστηρίων καταδεικνύει αφ' ενός την ανεπάρκεια των ήδη ισχυουσών διατάξεων και αφ' ετέρου την αδήριτη ανάγκη άμεσης, δραστικής και ολομέτωπης παρέμβασης στο σύνολο των κλάδων απονομής της δικαιοσύνης (πολιτικής, ποινικής και διοικητικής) καθώς και στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των δικαστηρίων και την κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήσατε το λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Λόγω σημαντικής διαφοροποίησης στις συνθήκες απονομής της δικαιοσύνης ανά έννομη τάξη, δεν κρίνεται πρόσφορη η συγκριτική επισκόπηση του Σχεδίου Νόμου με ανάλογες πρωτοβουλίες σε άλλες χώρες - μέλη της ΕΕ ή του ΟΟΣΑ.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Άρθρο 12 παρ. 1: Προβλέπεται η αναπροσαρμογή του ύψους του ποσού του παραβόλου που ορίζεται στο άρθρο 12 παρ. 1 του παρόντος Σχεδίου Νόμου για την άσκηση του ενδίκου μέσου της έφεσης, της αναίρεσης και της αναψηλάφησης κατά

τις διατάξεις του άρθρου 495 του ΚΠολΔ, με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων..

Άρθρο 28 παρ. 1: Προβλέπεται η αναπροσαρμογή του παραβόλου υπέρ του Δημοσίου για την υποβολή της έγκλησης με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 28 παρ. 4: Προβλέπεται η αναπροσαρμογή του παραβόλου υπέρ του Δημοσίου για την υποβολή προσφυγής κατά της πράξης αρχειοθέτησης μήνυσης με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 33 παρ. 2: Προβλέπεται η αναπροσαρμογή του παραβόλου υπέρ του Δημοσίου για την υποβολή προσφυγής κατά του κλητηρίου θεσπίσματος με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 55 παρ. 4: Προβλέπεται η αναπροσαρμογή του παραβόλου υπέρ του Δημοσίου για την άσκηση αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μετά από γνώμη της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 61 παρ. 5: Προβλέπεται η δυνατότητα εν όλω ή εν μέρει υπαγωγής στο καθεστώς του Ν. 3152/2002 και ανεξάρτητων αρχών η σύσταση των οποίων δεν προβλέπεται στο Σύνταγμα με προεδρικό διάταγμα που προτείνεται από τον εποπτεύοντα υπουργό.

Άρθρο 65: Προβλέπεται ότι με απόφαση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της θα ορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος μη εισαγωγής στο ακροατήριο των υποθέσεων, επί των οποίων έχουν εκδοθεί αποφάσεις σε συμβούλιο, από τη διάδικο Αρχή, εφόσον η νομική της υπηρεσία διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Άρθρο 95: Προβλέπεται η θέση σε προσωρινή αργία των δικαστικών λειτουργών με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται ύστερα από πλήρως αιτιολογημένη απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

Άρθρο 110 παρ.3: Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί με πρόταση του υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τον τρόπο και τη διαδικασία κατάθεσης των προτάσεων και υποβολής των σχετικών εγγράφων ηλεκτρονικά.

Άρθρο 110παρ. 9 Οι διατάξεις των άρθρων 42, 49 και 75 του Σχεδίου Νόμου τίθενται σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί μετά από πρόταση του υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι οικονομικές συνέπειες του Σχεδίου Νόμου προοιωνίζονται ως ευεργετικές, τόσο από απόψεως δημοσίου λογιστικού όσο και σε επίπεδο ιδιωτικής οικονομίας. Με την αύξηση των παραβόλων σε πληθώρα περιπτώσεων και σε όλους τους κλάδους απονομής της δικαιοσύνης θα υπάρξει μετά βεβαιότητας αύξηση των δημοσίων εσόδων. Εξάλλου, με τη συντελούμενη απλοποίηση των διαδικασιών εκουσίας δικαιοδοσίας (π.χ. συναινετικά διαζύγια, δημοσίευση και κήρυξη κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης, σύσταση σωματείου, έκδοση κληρονομητηρίου κ.λπ.) επιτυγχάνεται εξοικονόμηση κόστους για τον προσφεύγοντα στη Δικαιοσύνη πολίτη. Επιπλέον, η εκκαθάριση των εκκρεμών φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων θα οδηγήσει στην οριστική διευθέτηση διαφορών που παρουσιάζουν έντονο οικονομικό και δημοσιονομικό ενδιαφέρον. Η εξάλειψη, άλλωστε, των δικαστικών καθυστερήσεων θα εξουδετερώσει ένα αποφασιστικό σήμερα αντικίνητρο προσέλκυσης επενδύσεων στην Ελλάδα. Προς την ίδια κατεύθυνση κατατείνει η ειδική μέριμνα που λαμβάνεται στο Σχέδιο Νόμου για την κατά προτεραιότητα εκδίκαση υποθέσεων που ανακύπτουν στο πλαίσιο των στρατηγικών επενδύσεων.

4. Συνέπειες στην κοινωνία, στους πολίτες, στη Δημόσια Διοίκηση και στην απονομή της δικαιοσύνης

Η νέα ρύθμιση αναμένεται να επηρεάσει επωφελώς και σε καθοριστικό βαθμό τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος, συμβάλλοντας αποφασιστικά στη διασφάλιση συνθηκών εύλογης και έντιμης δίκης. Ευεργετική συνέπεια της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των δικαστικών καθυστερήσεων θα είναι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών και των επιχειρήσεων προς τη Δικαιοσύνη και τους δικαιικούς θεσμούς και το γενικότερο αίσθημα ασφάλειας δικαίου στην ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, με την επιτάχυνση της Διοικητικής Δικαιοσύνης θα επιτευχθεί αποτελεσματικότερος και ταχύτερος έλεγχος της διοικητικής δράσης προς όφελος των μεμονωμένων φυσικών ή νομικών προσώπων.

5. Διαφάνεια - Κοινωνική Συμμετοχή

Οι διατάξεις του Σχεδίου Νόμου καταστρώθηκαν ύστερα από συγκροτημένο και ουσιαστικό διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους στη Δικαιοσύνη φορείς (ανώτατους δικαστές, ενώσεις δικαστών και εισαγγελέων, καθηγητές πανεπιστημίου, δικηγορικούς συλλόγους κ.ά.). Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κάλεσε όλους τους ενδιαφερομένους σε διάλογο και έλαβε τις θέσεις και απόψεις των Ολομελειών των Ανωτάτων Δικαστηρίων, των μεγάλων Εφετείων καθώς και της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, ενώ πλήθος άλλων επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων έθεσε υπ' όψη των νομοπαρασκευαστικών ομάδων εργασίας πλήθος προτάσεων και θέσεων. Το Σχέδιο Νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από την 14^η έως και την 24^η Δεκεμβρίου 2011, διαδικασία στην οποία συμμετείχαν φυσικά πρόσωπα αλλά και θεσμικοί φορείς (Πρόεδροι Διοικητικών Πρωτοδικείων, δικαστές όλων των βαθμών, ενώσεις προσώπων κ.α.) με αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Το Υπουργείο αξιολόγησε και αξιοποίησε σε μεγάλο βαθμό τις εισφερόμενες προτάσεις και απόψεις, είτε δια της τροποποίησης ικανού αριθμού σχεδιαζόμενων διατάξεων είτε δια της εισαγωγής νέων ρυθμίσεων.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΙΗ ΔΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΑΡΝΗΣΙΔΙΚΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

Το Σ/Ν αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 14.12.2011 με τίτλο « Για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

14 Δεκεμβρίου 2011

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

26 Δεκεμβρίου 2011

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ:**ΣΥΝΟΛΙΚΑ:**

907 Σχόλια

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

--

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ:

Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης υποβλήθηκαν σχόλια από σημαντικό αριθμό πολιτών. Τα σχόλια εντόπισαν αρρυθμίες, βραδύτητες και μη έγκαιρη απόδοση στην απονομή της πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης. Παρόλα αυτά, μεγάλο μέρος των σχολίων φαίνεται να κλίνει προς την άποψη ότι δεν είναι και τόσο αναγκαίες οι υποβληθείσες στη διαβούλευση ρυθμίσεις του Σχεδίου Νόμου και στάθηκε κριτικά απέναντί τους. Οι διατάξεις του Σχεδίου, όμως, στοχεύουν στη διασφάλιση της ποιοτικής και ορθής απονομής της δικαιοσύνης μέσα σε εύλογο χρόνο, στοιχεία που κατά την εσωτερική αλλά και διεθνή έννομη τάξη συνιστούν αναπόσπαστα μέρη της έννοιας της «έντιμης και δίκαιης δίκης». Η δραστική επέμβαση στη λειτουργία του ελληνικού δικαστικού συστήματος κρίνεται εξαιρετικά απαραίτητη προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά τα φαινόμενα των σημαντικών καθυστερήσεων που έχουν δημιουργηθεί και παγιωθεί με ευθύνη του συνόλου των εμπλεκόμενων στη δικαιοσύνη παραγόντων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1

Πολλά από τα σχόλια αφορούν στην απαραίτητη ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής των ειρηνοδικείων, προκειμένου να μπορέσει να εφαρμοστεί η διάταξη. Επίσης προτείνεται κάποιες πράξεις να μεταφερθούν στο διοικητικό τομέα ως απλές διοικητικές πράξεις; (π.χ. η σφράγιση, αποσφράγιση και απογραφή σε επιχειρήσεις που πτωχεύουν, κλπ, κατ' άρθρ. 826 επ. ΚΠολΔ να γίνεται από την αστυνομία, και ειδικότερα τη δικαστική αστυνομία, όπου υπάρχει). Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος τα σωματεία να χρειάζονται δικαστική απόφαση για τη σύστασή τους τη στιγμή που σχεδόν όλα τα υπόλοιπα νομικά πρόσωπα ιδρύονται χωρίς έλεγχο νομιμότητας. Θα μπορούσαν τα σωματεία να συστήνονται με την απλή καταχώριση σε βιβλίο του πρωτοδικείου ιδιωτικού ή έστω συμβολαιογραφικού εγγράφου που να περιέχει το καταστατικό τους. Τέλος προτάθηκε η συμπλήρωση της διάταξης του άρθρου 1, ώστε το πρωτότυπο να παραμένει στο Ειρηνοδικείο και να καταχωρείται στο καινούριο σχετικό βιβλίο του από την έγκριση του Ειρηνοδίκη, ενώ παράλληλα κάποιοι θεωρούν την περιττή την εμπλοκή του εισαγγελέα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2

Πολλοί από τους σχολιαστές θεωρούν ότι με την εισαγωγή της διάταξης της παραγράφου 2 καθίσταται αποτρεπτική η άσκηση έφεσης κατά της πρωτόδικης απόφασης για όσους δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη. Κάποιοι αντιπροτείνουν την υποχρεωτική καταβολή του δικαστικού ενσήμου με την κατάθεση του ένδικου βοηθήματος και τοκοφορία του με τον τόκο υπερημερίας. Υποστηρίζεται επίσης από κάποιους η άποψη κατά τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζεται ο οφειλέτης ως κακόπιστος και παρεμποδίζεται η αναβολή ως δικονομικό δικαίωμα. Γίνεται ακόμη λόγος από κάποιους εκ των σχολιαστών για την ανάγκη αναπροσαρμογής της δικαστικής δαπάνης

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3

Κάποιοι θεωρούν τη διάταξη αντισυνταγματική, διότι καταργείται ο δικαστικός έλεγχος της συνδρομής των όρων του νόμου. Υποστηρίζεται επίσης ότι η λύση του γάμου χωρίς αμετάκλητη δικαστική απόφαση δημιουργεί ουσιαστικά και δικονομικά προβλήματα όπως: α) δε δίνεται η δυνατότητα στους διαδίκους του δικαιώματος έφεσης σε περιπτώσεις πλάνης, απάτης και απειλής β) δημιουργεί ζητήματα πατρότητας τέκνων, ως προς το τεκμήριο καταγωγής από γάμο, κυρίως όταν η σύζυγος κυοφορεί κατά την ημέρα υπογραφής του συμφωνητικού λύσης του γάμου. γ) δημιουργεί ζητήματα αποσβεστικών προθεσμιών, των αξιώσεων που ακολουθούν το διαζύγιο, όπως πχ. συμμετοχής στα αποκτήματα, αξιώσεων διατροφής πριν το γάμο και μετά το γάμο. Είναι αρκετοί αυτοί που θεωρούν βέβαια πολύ θετική τη ρύθμιση της εν λόγω διάταξης λόγω της επιτάχυνσης και της απλοποίησης της διαδικασίας της έκδοσης του διαζυγίου που αυτή επιφέρει. Από την άλλη πλευρά γίνεται λόγος από κάποιους ότι με τον τρόπο αυτό επέρχεται διάλυση του κοινωνικού ιστού και αποσύνθεση του θεσμού του γάμου, θεωρώντας σε κάθε περίπτωση απολύτως αναγκαία την ύπαρξη της δεύτερης συζήτησης και την έκδοση δικαστικής απόφασης για της έκδοση του διαζυγίου. Προτείνεται επίσης η επικύρωση της συμφωνίας των συζύγων να γίνεται με πράξη του ειρηνοδίκη και όχι από τον Πρόεδρο του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4

Υπό πολλών σχολίων προτάθηκε η ανάγκη στελέχωσης των ειρηνοδικείων και η μεταφορά και της έκδοσης του πιστοποιητικού περί μη δημοσίευσης διαθήκης από το πρωτοδικείο στο ειρηνοδικείο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5

Επαναλαμβάνεται και στα σχόλια της παρούσας διάταξης η ανάγκη στελέχωσης των ειρηνοδικείων με ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή λόγω της μεταφοράς της ύλης που επιχειρείται. Προτάθηκε επίσης η τροποποίηση του άρθρου 94 παρ 2 ΚΠολΔ έτσι ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η παράσταση του δικηγόρου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6

Επισημαίνεται σε κάποια σχόλια ότι ο μη συνυπολογισμός του αιτήματος της χρηματικής ικανοποίησης, θα οδηγήσει σημαντικού χαρακτήρα υποθέσεις (ιατρικά σφάλματα, προσβολές δια του τύπου) να υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων σε πρώτο βαθμό αν δεν υπάρχουν υλικές ζημιές και προτείνεται αντ' αυτού να προβλεφθεί ότι η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης δεν συνυπολογίζεται, μόνο όταν το ποσόν αυτής υπερβαίνει το σύνολο των πάσης φύσεως υλικών ζημιών του ενάγοντος. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται από κάποιους εκ των σχολιαστών η αγωγή με μόνο αίτημα την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης να μην καταλαμβάνεται από τον περιορισμό αυτό, ενώ η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, συρρέουσα με λοιπές, συνήθως ελάσσονος ύψους, αξιώσεις (εξόδων κηδείας, στέρησης υπηρεσιών κλπ.) ομοίως να εξαιρείται.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7

Προτείνεται από κάποιους σχολιαστές ότι μια επίσης επικουρική με το θεσμό της διαμεσολάβησης πρόταση θα ήταν η ίδρυση σώματος ιδιωτών κοινωνικών λειτουργών με θεσμικό ρόλο και θεσπισμένο κανονισμό λειτουργίας που θα βοηθούν στην εφαρμογή αποφάσεων οικογενειακού δικαίου. Κάποια από τα σχόλια κάνουν λόγο για ευθεία και άμεση επέμβαση στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. γ του Ν. 3898/2010 που ορίζει ότι ο διαμεσολαβητής πρέπει να είναι δικηγόρος διαπιστευμένος ως διαμεσολαβητής και για υποκατάσταση του ρόλου του δικηγόρου ως διαμεσολαβητή από δικαστή χωρίς τα εχέγγυα της εκπαίδευσης και διαπίστευσης. Επίσης αρκετοί είναι αυτοί που υποστηρίζουν ότι η δικαστική διαμεσολάβηση θα πρέπει να είναι υποχρεωτική και κάποιοι άλλοι που προτάσσουν ως επιτακτική την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης του θεσμού της διαιτησίας. Υποστηρίχθηκε επιπλέον από κάποιους η πρόταση για την θέσπιση σώματος Ελλήνων Δικαστικών διαμεσολαβητών, ένας για κάθε Πρωτοδικείο της Περιφέρειας και περισσότεροι για την Αθήνα – Πειραιά και Θεσσαλονίκη, με αποκλειστικό έργο την διαμεσολάβηση, με απαραίτητη προϋπόθεση την προηγούμενη εκπαίδευσή τους. Τέλος, έγινε λόγος και άκαιρη και αντιφατική η επέμβαση που επιχειρείται με το σχέδιο νόμου και η καθιέρωση παράλληλων διαδικασιών πριν αρχίσει να λειτουργεί στην πράξη η διαδικασία της διαμεσολάβησης σύμφωνα με το Ν. 3898/2010 και το ΠΔ 123/9-12-2011 που καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με αποτέλεσμα να προκαλείται σύγχυση από την καθιέρωση παράλληλης διαδικασίας χωρίς την τήρηση των προτύπων και των εγγυήσεων που θέσπισε ο Ν. 3898/2010.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8

Αρκετά είναι τα σχόλια που κάνουν λόγο για τη μη δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων που προβλέπουν σε περίπτωση αποχής δικηγόρων την αναβολή υποθέσεων και την εκδίκασή τους μέσα σε 90 ημέρες, επικαλούμενα αποφάσεις της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου. Αντιπροτείνεται από κάποιους η προσθήκη πρόβλεψης ότι αναβολές για τον υπόψη λόγο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι περισσότερες από τρεις, ενώ από κάποιους άλλους η δημιουργία πινακίων με αποκλειστική αρμοδιότητα την εκδίκαση συγκεκριμένων υποθέσεων. Διατυπώθηκε επίσης η πρόταση για τη θέσπιση διάταξης που, όπως και στην ποινική δικονομία, να εξαιρεί τις αναβολές λόγω αποχής, απεργίας κλπ, από την επιτρεπτή αναβολή, ώστε να μη ματαιώνονται οι υποθέσεις και υποχρεώνονται οι ενάγοντες να επαναφέρουν τη συζήτηση με κλήση, καθώς επίσης και η πρόταση για την εκδίκαση των εξ αναβολής υποθέσεων σε ειδική αίθουσα εκτός του κανονικού προγράμματος των δικαστηρίων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9

Διατυπώθηκε η άποψη σε κάποια από τα σχόλια ότι η σχετική απόφαση περί της πραγματογνωμοσύνης πρέπει να εκδίδεται μόνο στο ακροατήριο με απλή δήλωση του προέδρου του που καταγράφεται στα πρακτικά και αρκεί να θεσμοθετηθεί ότι εντός 20-30 ημερών από την γνωστοποίηση της παράδοσης της πραγματογνωμοσύνης οι διάδικοι δικαιούνται να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους που να περιλαμβάνει σχολιασμό της πραγματογνωμοσύνης. Επίσης θεωρείται από κάποιους εσφαλμένη η εξέταση των μαρτύρων από τον εισηγητή, διότι με το ισχύον σύστημα εξέτασης των μαρτύρων από την τριμελή σύνθεση εξετάζονται στο Πολυμελές πολύ σοβαρές υποθέσεις και είναι απαραίτητη η ευθεία ενημέρωση όλων των μελών του δικαστηρίου και κυρίως του προέδρου ο οποίος διαθέτει το εχέγγυο της εμπειρίας, ενώ υποστηρίχθηκε και η άποψη ότι η επαναφορά του εισηγητή δικαστή επιφέρει μόνο καθυστερήσεις στη διαδικασία.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10

Διατυπώθηκε η άποψη σε κάποια από τα σχόλια ότι τίτλο για την εγγραφή προσημείωσης πρέπει να αποτελούν και οι αποφάσεις των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων εφόσον επιδικάζουν χρηματικά ποσά και γίνεται επίσης λόγος για την ανάγκη σαφούς διατύπωσης περί της αναγνώρισης των πρακτικών του εξωδικαστικού συμβιβασμού ως τίτλου για την εγγραφή και την εξάλειψη υποθήκης.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11

Οι περισσότεροι εκ των σχολιαστών υποστηρίζουν ότι η διάταξη κινείται στη σωστή κατεύθυνση της επιτάχυνσης της απονομής της δικαιοσύνης.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 12

Διατυπώνεται η άποψη περί αντισυνταγματικότητας της εν λόγω διάταξης από κάποιους εκ των σχολιαστών λόγω του ανεπίτρεπτου περιορισμού του δικαιώματος του πολίτη για δικαστική προστασία και από κάποιους άλλους προτείνεται να περιληφθεί ρητά στην επιδικαζόμενη δικαστική δαπάνη και να αναπροσαρμοστούν σοβαρά οι επιδικαζόμενες δικαστικές δαπάνες. Ιδιαίτερος λόγος γίνεται για την πρόβλεψη εξαιρέσης των εργατικών διαφορών από την εφαρμογή της διάταξης λόγω του ότι κατά τεκμήριο οι αγωγές άκυρης απόλυσης ή δεδουλευμένων αποδοχών ασκούνται από ανέργους. Αντιπροτείνεται από κάποιους σχολιαστές η κατάργηση των πάσης φύσεως παραβόλων των εισαγωγικών δικογράφων (είτε πρόκειται για πολιτική, ποινική ή διοικητική διαφορά) και ο ορισμός υποχρεωτικής καταβολής «παραβόλων» (έστω και μεγαλύτερων των σήμερα προβλεπόμενων) με την απόφαση και την επιβολή των δικαστικών εξόδων (σε πραγματικές τιμές) στον ηττηθέντα διάδικο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13

Υποστηρίζεται σε πολλά από τα σχόλια για το εν λόγω άρθρο η ανάγκη κατάργησης της προκατάθεσης των προτάσεων στις ειδικές διαδικασίες, καθόσον δεν διευκολύνει ουσιαστικά τη διαδικασία και στερεί από το διάδικο το δικαίωμα του δικονομικού 'αιφνιδιασμού' του αντιδίκου του ενώπιον του ακροατηρίου. Από κάποιους άλλους κρίνεται αναγκαία η πρόβλεψη προσθήκης προ της δικασίμου, ώστε να υπάρχει δικονομικό στάδιο, στο οποίο ο ενάγων θα υποβάλει αντένσταση κατά της ένστασης που υπέβαλε προ τριημέρου ο εναγόμενος, καθώς επίσης και ρύθμισης για τους ισχυρισμούς που μπορούν να προταθούν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, καθώς και ο χρόνο προσκομιδής των αποδεικτικών μέσων κ.λπ. ανάλογα με το άρθρο 237 παρ.1-4ΚΠολΔ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14

Σε πολλά από τα σχόλια της συγκεκριμένης διάταξης υποστηρίζεται η άποψη ότι η πρόβλεψη για αναστολή της εκτελεστότητας της διαταγής πληρωμής με την άσκηση ανακοπής κατ' αυτής θα πολλαπλασιάσει της δίκες, καθώς επίσης πολλοί είναι οι σχολιαστές που θεωρούν την εκδίκαση των ανακοπών εντός 60 ημερών πρακτικά ανεφάρμοστη. Επιπλέον κρίνεται από κάποιους αρνητική η διατήρηση της αναστολής από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο μέχρι την τελεσιδικία, λόγω της συστημικής αντίθεσής της με το σύστημα διάθεσης (106 ΚΠολΔ), και θεωρείται από πολλούς σχολιαστές ότι ουσιαστικά θα ακυρωθεί η λειτουργία της διαταγής πληρωμής και θα οδηγηθούμε στην επιβάρυνση των πινακίων και σε έναν τεράστιο όγκο άσκοπων ανακοπών, τις οποίες δεν θα μπορεί ο δικαστής να διαχειριστεί χρονικά.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 15

Ο προσδιορισμός δικασίμου εντός εξήντα ημερών κρίνεται σε πολλά σχόλια πρακτικά ανεφάρμοστος και αντιπροτείνεται η ενοποίηση των ειδικών διαδικασιών (εκτός απ' τις γαμικές) με την τακτική διαδικασία του Μονομελούς. Κρίνεται αναγκαία από κάποιους η πρόβλεψη του περιορισμού των αναβολών στις ειδικές διαδικασίες, όπως επίσης και η επέκταση του τεκμηρίου ερημοδικίας σε όλες τις ειδικές διαδικασίες, με εξαίρεση εκείνη των γαμικών διαφορών.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16

Διατυπώθηκε η άποψη σε αρκετά σχόλια της εν λόγω διάταξης ότι τα ασφαλιστικά μέτρα δεν μπορούν να επιφέρουν πλήρη ικανοποίηση του δικαιώματος, συνεπώς η κατάργηση της υποχρεωτικής άσκησης αγωγής είναι αντιδικονομική και πρέπει να επαναπροβλεφθεί. Επίσης υποστηρίζεται από κάποιους ότι η πρόβλεψη «συνοπτικής» αιτιολογίας στις αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων ενδέχεται να θέσει ζητήματα συνταγματικότητας.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 17

Πολλοί εκ των σχολιαστών θεωρούν απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή της διάταξης την στελέχωση των ειρηνοδικείων με επιπλέον προσωπικό και την αναβάθμιση του θεσμού των ειρηνοδικών προκειμένου οι τελευταίοι να μπορέσουν να ανταποκριθούν στην μεταφορά της ύλης στα

ειρηνοδικεία που προκύπτει και από αυτή τη διάταξη.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 18

Διατυπώνεται από πολλούς σχολιαστές το θετικό περιεχόμενο και το εύστοχο της διάταξης και σημειώνεται από κάποιους ότι για την πληρότητα της ρύθμισης θα έπρεπε να διευκρινιστεί ότι το Μονομελές Εφετείο κρίνει απλώς τη συνδρομή ή μη των όρων των παρ. 2 και 3.

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 19

Χαρακτηρίζεται σε πολλά σχόλια ως ανεδαφικός ο προσδιορισμός της δικασίμου των ανακοπών εντός 60 ημερών και θεωρείται ότι πλέον κάθε οφειλέτης θ' ασκεί οπωσδήποτε ανακοπή αφού η αυτή συνεπάγεται αναστολή εκτέλεσης), με αποτέλεσμα να προσδιορίζεται πολύ αργότερα η συζήτηση της ανακοπής κι έτσι θα επιμηκύνεται υποχρεωτικά η εκ του νόμου αναστολή, με βλάβη των συμφερόντων των κατόχων εκτελεστών τίτλων και την εξάλειψη κάθε αξιοπιστίας του συστήματος απονομής της πολιτικής δικαιοσύνης. Αντίθετα υποστηρίζεται και η άποψη σε κάποια σχόλια περί του ορθού της κατάργησης της δίκης της αναστολής, αφού για να ευδοκιμήσει πρέπει να πιθανολογηθεί ευδοκίμηση της ανακοπής, οπότε αποφεύγεται η διπλή συζήτηση της ανακοπής και κρίνεται επίσης ορθός ο περιορισμός των λόγων της αναβολής στις ανακοπές από αρκετούς εκ των σχολιαστών.

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 20

Διατυπώνεται σε σχόλιο της εν λόγω διάταξης η πρόταση να εξαιρεθούν μεν οι διατάξεις του νόμου 2664 / 98 που παραπέμπουν στην εκούσια δικαιοδοσία αλλά συγχρόνως να τροποποιηθεί ο νόμος (2664/98) έτσι ώστε α) για τις διορθώσεις των πρώτων εγγραφών (αρθ.6 παρ. 3) που αφορούν αναγνώριση κυριότητας λόγω εκτάκτου χρησικτησίας να εφαρμόζεται η προηγούμενη παρ. 2 του ιδίου άρθρου (τακτική διαδικασία) με εναγόμενο το Ελληνικό Δημόσιο και β) οι λοιπές περιπτώσεις του ιδίου νόμου που παραπέμπουν στην εκούσια δικαιοδοσία θα γίνονται δεκτές προς εκδίκαση μόνο αν έχει προηγηθεί αιτιολογημένη άρνηση του προϊστάμενου του κτηματολογικού γραφείου και αντίστοιχη του οργανισμού κτηματολογίου και χαρτογραφήσεων Ελλάδος (ΟΚΧΕ), ενώ σε άλλο σχόλιο προτείνεται η εξαίρεση από την εφαρμογή αυτής των συλλογικών αγωγών των ενώσεων καταναλωτών που παρουσιάζουν ακανθώδη ζητήματα προς επίλυση και θα έπρεπε για αυτό να παραμείνουν στην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 21

Προτείνεται η δήλωση να γίνεται κατευθείαν στον προϊστάμενο της ΔΟΥ, όπως γινόταν μέχρι σήμερα στον ειρηνοδίκη. Διατυπώνεται επίσης ένσταση για τη διατήρηση της διαφορετικής προθεσμίας προσβολής για το ελληνικό Δημόσιο. Επιπλέον, προτάθηκε η έναρξη του οκταήμερου στους πλειστηριασμούς από την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα κατάταξης.

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 22

Υπάρχει πρόταση για την κατάργηση της παρουσίας του συνδίκου και στην αποσφράγιση.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 23

Δεν εισφέρθηκαν σχόλια

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 24

Γενικά αντιμετωπίζεται θετικά η μετατροπή σε πταίσματα ορισμένων πλημμελημάτων, που άπτονται ιδιωτικών διαφορών και των οποίων η διερεύνηση παρακωλύει τη Δικαιοσύνη από τη διερεύνηση των πράγματι σοβαρών αξιοποιώνων πράξεων. Ορισμένα σχόλια προτείνουν μια πιο γενναία αποποινικοποίηση αδικημάτων που αφορούν εργοδοτικές εισφορές, τα οποία επιβαρύνουν σημαντικά τον όγκο των μονομελών πλημμελειοδικείων. Στις προτάσεις των σχολίων, περιλαμβάνεται η διατήρηση του πλημμεληματικού χαρακτήρα της εξύβρισης αλλά και της εξύβρισης υπαλλήλου φορέα δημόσιας εξουσίας. Διαζευκτικά προτείνεται η επιβολή (διαζευκτικά ή σωρευτικά) και προστίμου, αφού δρα περισσότερο αποτρεπτικά σε σχέση με μία ολιγοήμερη κράτηση ή και φυλάκιση που (συνήθως) θα ανασταλεί. Τέλος, διατυπώνεται η ένσταση ότι εν όψει της μετατροπής των αδικημάτων αυτών σε πταίσματα και του εκκλητού αυτών (489) τα εγκλήματα αυτά ουδέποτε θα κρίνονται από Δικαστές στο βαθμό του Πρωτοδίκη.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 25

Ενώ η αύξηση των ποσών κατά γενική ομολογία κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, διατυπώνονται ενστάσεις για το γεγονός της παραγραφής αρκετών υποθέσεων λόγω της μετατροπής αυτών σε πλημμελήματα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26

Οι ρυθμίσεις για τις εξαιρέσεις δικαστικών προσώπων κρίνονται θετικές. Μοναδική ένσταση αφορά τον πειθαρχικό έλεγχο των δικαστών στις περιπτώσεις φυγοπονίας και έλλειψης σθένους, καθώς προτείνεται ότι καλύπτεται από τις ισχύουσες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 27

Παρατηρείται μια ισορροπία μεταξύ των σχολίων που κρίνουν θετικά την προτεινόμενη διάταξη, ως προσβλέπουσα στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης και των σχολίων, που εναντιώνονται στην κατάργηση της προκαταρκτικής εξέτασης, με το επιχείρημα ότι η προκαταρκτική εξέταση εξυπηρετεί τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και ουσιαστικό φιλτράρισμα των μηνύσεων και εγκλήσεων, που πρέπει να εξετασθούν περαιτέρω, και ότι η τυχόν κατάργησή της θα συνεπάγεται την άσκηση σωρηδόν αστήρικτων και χωρίς στοιχεία ποινικών μηνύσεων ενώ δεν λείπουν και ενστάσεις για το πώς θα λειτουργήσει στην πράξη και σε συνδυασμό με άλλες διατάξεις. Τέλος προτείνεται η προσθήκη διάταξης περί της δυνατότητας άσκησης προσφυγής και κατά της πράξης των εισαγγελέων περί αρχειοθέτησης της υπόθεσης.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 28

Διατυπώνονται σοβαρές ενστάσεις περί αντισυνταγματικότητας της διάταξης και αντίθεσης αυτής προς τις διατάξεις της ΕΣΔΑ. Οι ενστάσεις αφορούν την περίπτωση ανατιολόγητης απόρριψης από Εισαγγελέα κάποιας καταγγελίας εγκλήματος, την πρόβλεψη για την καταβολή παραβόλου για αυτεπαγγέλτως διωκόμενα εγκλήματα καθώς και για το ύψος του παραβόλου των 300 Ευρώ για την άσκηση της προσφυγής.

Περαιτέρω, εκφράζονται ανησυχίες, κατά πόσον στην πράξη η επιβολή του παραβόλου αυτού θα μειώσει το φαινόμενο δικομανίας ή αντιθέτως απλώς θα έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία προσφυγής στη δικαιοσύνη πολιτών, που αναζητούν την απονομή δικαιοσύνης αλλά ενδεχόμενα δεν δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά αυτά. Τέλος, προτείνεται σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής ή τελεσίδικης καταδίκης του μηνυτή, το παράβολο να επιστρέφεται καθώς και την εισαγωγή εξαίρεσης αναφορικά με τα αδικήματα της μη καταβολής δεδουλευμένων αποδοχών (άρθρο μόνον Α.Ν. 690/1945, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 8§1 Ν. 2336/1995 και άρθρο 28 Ν. 3996/2011) και μη καταβολής νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης (άρθρο 28 Ν. 3996/2011).

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29

Εκφράζεται η επιφύλαξη ότι το Μονομελές Εφετείο Κακουργημάτων θα λειτουργεί στην ουσία ως Μονομελές Πλημμελειοδικείο, όπου ως επί το πλείστον η απόφαση εκδίδεται από κοινού από τον προεδρεύοντα και τον εισαγγελέα. Περαιτέρω, διατυπώνονται ενστάσεις, αναφορικά με το ότι σοβαρές κακουργηματικές υποθέσεις θα κρίνονται από μονομελείς συνθέσεις, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η ορθή δικανική κρίση, η οποία επί τόσο σοβαρών αδικημάτων διασφαλίζεται με την εκτίμηση των νομικών ισχυρισμών και του αποδεικτικού υλικού από πλείονες δικαστές. Επίσης, αναφέρεται ότι είναι αντιφατικό όταν κατηγορείται κάποιος για βαρύ πλημμέλημα να δικάζεται από πολυμελές δικαστήριο (σε πρώτο και δεύτερο βαθμό), ενώ όταν κατηγορείται για κακούργημα να δικάζεται από μονομελές δικαστήριο, με αποτέλεσμα το δικαιοπολιτικά παράδοξο το κατ' έφεση αρμόδιο δικαστήριο του μονομελούς εφετείου κακουργημάτων (τριμελές εφετείο) να είναι καθ' ύλην όμοιο με το τριμελές εφετείο που θα δικάζει τις εφέσεις κατά αποφάσεων των τριμελών πλημμελειοδικείων. Τέλος, τονίζεται από μερίδα σχολίων ότι για την επιτυχή λειτουργία του θεσμού θα πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή η επιλογή των δικαστών που θα συγκροτούν τα δικαστήρια αυτά.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 30

Οι διατυπωθείσες ενστάσεις αφορούν κυρίως κατά πόσον οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς αναφέρεται ότι δεν λαμβάνεται υπόψη συνολικά ο τρόπος με τον οποίο έχουν από δεκαετίες οριοθετηθεί λειτουργικά στην πράξη οι διασταυρούμενες αρμοδιότητες ανακριτή και εισαγγελέα. Περαιτέρω, διατυπώνεται η ένσταση ότι εν όψει του γεγονότος ότι οι σχηματιζόμενες κατά την προκαταρκτική εξέταση ή την προανάκριση δικογραφίες είναι ελλιπείς, θα πρέπει ο ανακριτής να έχει την ευχέρεια να επαναλάβει τις, κατά την κρίση του, πλημμελώς διεξαχθείσες ανακριτικές πράξεις, χωρίς να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέως, διότι σε αντίθετη περίπτωση υπάρχει ο κίνδυνος «διασπάσεως» της ανακρίσεως με τη θεσμοθέτηση της αμέσου και δραστηκής επεμβάσεως του εισαγγελέως στην όλη διαδικασία της ανακρίσεως.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 31

Οι ενστάσεις αναφέρονται στην πρακτική εφαρμογή της ρύθμισης και αφορούν κυρίως το εφικτό της έκδοσης απόφασης την ίδια ημέρα, την ενδεχόμενη αντίθεση της διάταξης περί της διατύπωσης προφορικής προτάσεως από τον Εισαγγελέα και της απουσίας διαδικών στα πλαίσια της διαδικασίας στις διατάξεις της ΕΣΔΑ. Επίσης επισημαίνεται ότι με την προτεινόμενη ρύθμιση, διαμορφώνεται η αντίφαση, ότι ενώ γενικά η αμφιβολία είναι υπέρ του κατηγορουμένου εδώ η αμφιβολία είναι εις βάρος του, με την έκδοση του εντάλματος σύλληψης. Τέλος, προτείνεται η συμπλήρωση περί πρόβλεψης για ακρόαση αυτού από το αρμόδιο Συμβούλιο ή Δικαστήριο (ανεξαρτήτως αν συνεδριάζει εν συμβουλία).

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 32

Διατυπώνονται ενστάσεις, για την τροποποίηση της διάταξης αναφορικά με την εμφάνιση ενώπιον Συμβουλίου, μόλις ένα έτος μετά την αμέσως προηγούμενη τροποποίηση από το νόμο 3904/23.12.2010 και τίθεται το ερώτημα κατά πόσον έγινε οιαδήποτε στατιστική έρευνα για την επιτυχία ή μη του θεσμού, που καταργείται.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 33

Κατ' αρχήν, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις για τη διαδικασία διορισμού συνηγόρου κρίνονται θετικές. Αναφορικά με την εκδίκαση υποθέσεων από σύνθεση στην οποία θα προεδρεύει ο ίδιος πρόεδρος, διατυπώνονται ενστάσεις, που αφορούν κατά κύριο λόγο ζητήματα πρακτικού χαρακτήρα και εφαρμογής του θεσμού στην πράξη σε σχέση με τη διαδικασία κληρώσεων και ορισμού δικασίμων, οι οποίες δεν είναι γνωστές εκ των προτέρων. Συγκεκριμένα, διατυπώνεται η απορία τί γίνεται στην περίπτωση κατά την οποία ο Πρόεδρος έχει την άποψη να απορριφθεί το αίτημα αναβολής και πλειοψηφίσουν τα λοιπά μέλη της σύνθεσης, γιατί να υποχρεωθεί να δικάσει την υπόθεση σε ιδιαίτερη δικάσιμο, ενώ οι ενστάσεις αναφέρονται στο χρόνο δημιουργίας του λόγου της αναβολής και τον τρόπο απόδειξης.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 34

Δεν εισφέρθηκε άξιο λόγου σχόλιο για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 35

Προβάλλεται έντονα η αντίρρηση ότι ο καθορισμός της συνολικής ποινής πρέπει να γίνεται από Δικαστήριο και ότι εφόσον γίνεται από εισαγγελέα, αυτό αντιβαίνει στη διάταξη του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ., καθώς ο σχηματισμός συνολικής ποινής αποτελεί άσκηση δικαιοδοτικού έργου που ανήκει στην αρμοδιότητα αποκλειστικά των δικαστηρίων (: των δικαστών) και δεν αποτελεί δικονομική ενέργεια, ώστε να εναπόκειται στην αρμοδιότητα των εισαγγελέων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 36

Η πλειοψηφία των σχολίων αντιτίθεται στην ρύθμιση, προβάλλοντας το λόγο της παραγραφής των αδικημάτων, λόγω μετατροπής τους από κακούργημα σε πλημμέλημα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 37

Προτείνεται και η πρόβλεψη περί της αρμοδιότητας του εισαγγελέα για άμεση σφράγιση του καταστήματος μετά την τρίτη ή τέταρτη μήνυση.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 38

Από σειρά σχολίων προτείνεται η μετατροπή και άλλων πλημμελημάτων σε πταίσματα καθώς και η μετατροπή ήσσονος σημασίας αδικημάτων σε διοικητικές παραβάσεις. Περαιτέρω, από ορισμένα άλλα σχόλια προτείνεται η πρόβλεψη βαρύτερης κύρωσης σε περίπτωση κατ' εξακολούθηση διάπραξης των ιδίων αδικημάτων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 39

Εκφράζεται η επιφύλαξη ότι η κατάργηση του κακουργηματικού χαρακτήρα της παράνομης μεταφοράς λαθρομεταναστών (λαθροδιακίνηση) στερεί από τις υπηρεσίες Αλλοδαπών το πολύτιμο εργαλείο των ειδικών ανακριτικών πράξεων και δη της άρσης απορρήτου και της ανακριτικής διείσδυσης. Περαιτέρω, εισάγεται η πρόταση να μην επιτρέπεται η αναστολή εκτέλεσης της ποινής αλλά η μετατροπή αυτής με ιδιαίτερα υψηλό τίμημα, εν όψει του σκοπού του νόμου, ο οποίος είναι να μην γεμίσουν οι φυλακές αλλά η αποτροπή της διάπραξης νέων εγκλημάτων. Τέλος, προτείνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, για άρση τυχόν ανακολουθίας της εν λόγω διάταξης με το άρθρο 187 παρ. 1 εδ.α και β. του Π. Κ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 40

Υποστηρίχθηκε ότι αντί της διαδικασίας ενώπιον δικαστικού συμβουλίου ίσως θα ήταν προτιμότερο η παραδοχή ενός εκκρεμούς ενδίκου βοηθήματος, του οποίου τα ζητήματα έχουν κριθεί σε πρότυπη δίκη, να γίνεται με μια διαδικασία εντός της Διοικήσεως (π.χ. κατά τόπους γραφεία ΝΣΚ) με την υποβολή αιτήσεως εντός ορισμένης προθεσμίας. Σε περίπτωση μη παραδοχής της αίτησης μέσα στην άνω προθεσμία να υπάρχει δυνατότητα επανόδου του ενδιαφερομένου στο δικαστήριο κατά τη διαδικασία του άρθρου 126Α ΚΔΔ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 43

Προτείνεται η πρόβλεψη διοικητικών κυρώσεων για τους υπαλλήλους που είναι υπεύθυνοι για τις καθυστερήσεις στην αποστολή φακέλου. Προτείνεται μάλιστα η δυνατότητα εναντίον τους άσκησης αστικών ενδίκων μέσων. Επιπλέον, αναφέρεται ως πρόταση η συναγωγή «τεκμηρίου ομολογίας» από την πρώτη δικάσιμο, ακόμη και όταν δεν παρίσταται ο δικηγόρος του Δημοσίου, και σε περίπτωση απεργίας του.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44

Δεν εισφέρθηκε άξιο λόγου σχόλιο για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 45

Εκφράστηκε η ανάγκη να τεθούν χρονικοί περιορισμοί μέχρι τρεις μήνες για την κρίση του εισηγητή και την υποβολή πρότασης προς τον πρόεδρο για τον προσδιορισμό δικασίμου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 46

Εκφράστηκε έντονη ανησυχία περί αοριστίας της διάταξης και ειδικότερα για τη συνδρομή του όρου της «συμβολής στην καθυστέρηση της δίκης». Υποβλήθηκε επίσης η πρόταση η αυξημένη δικαστική δαπάνη να επιβάλλεται και στην περίπτωση παραίτησης του ενάγοντος από το δικόγραφο ή το δικαίωμα της αγωγής στο ακροατήριο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 47

Διατυπώθηκαν έντονες διαφωνίες σε σχέση με τις σχεδιαζόμενες μεταβολές αρμοδιότητας και δη από θεσμικούς φορείς της Δικαιοσύνης (Διοικητικά Πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς). Εκφράστηκε η ένσταση ότι δεν μεσολάβησε επαρκής αξιολόγηση των εξαιρετικά πρόσφατου αλλαγών που εισήγαγε ο Ν. 3900/2010 και ότι έτσι παραβιάζεται η έννοια της ασφάλειας δικαίου. Επίσης, εκφράστηκε ο φόβος ορισμένων σχολιαστών για το πώς θα καταφέρουν οι νέοι πρωτοδίκες να ανταποκριθούν στις αυξημένες υποχρεώσεις των μονομελών πρωτοδικείων, και μάλιστα σε υποθέσεις υψηλού οικονομικού ενδιαφέροντος. Οι Πρόεδροι των τριών μεγάλων Πρωτοδικείων της χώρας διατύπωσαν την έντονη αμφιβολία τους για το αν τα περιφερειακά δικαστήρια διαθέτουν τον απαραίτητο αριθμό δικαστών για τη συγκρότηση των απαραίτητων συνθέσεων και υπογράμμισαν ότι τα πρωτοδικεία είναι ήδη πολύ επιβαρυνμένα σε σχέση με τα εφετεία. Επιπλέον διατυπώθηκε η θέση υπέρ της διατήρησης της συζήτησης των εφέσεων από τα εφετεία κατά το σχήμα «Μονομελές Πρωτοδικείο - Μονομελές Εφετείο, Τριμελές Πρωτοδικείο - Τριμελές Εφετείο». Τέλος, σε αρκετά σχόλια διατυπώθηκε η άποψη ότι η νέα διάταξη δεν πρέπει να περιλαμβάνει τις εκκρεμείς σήμερα υποθέσεις, για τον φόβο παραπομπών και ακόμη μεγαλύτερων καθυστερήσεων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 48

Εκφράστηκε η άποψη ότι η παράλειψη της συνοπτικής έκθεσης δεν μπορεί να θεωρηθεί τυπική έλλειψη του δικογράφου κατά το άρθρο 139Α ΚΔΔ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49

Εκφράστηκε η ανησυχία για την έλλειψη πρόβλεψης σχετικά με τα παράβολα στις περιπτώσεις ηλεκτρονικής κατάθεσης και ενδεχόμενη απώλεια εσόδων για το Δημόσιο, ιδιαίτερα στις φορολογικές διαφορές όπου απαιτείται προκαταβολή του 1/3 του συνολικού παραβόλου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 51

Διατυπώθηκε η άποψη ότι η εξέταση του προδήλως βασίμου χαρακτήρα ενός ενδίκου βοηθήματος προϋποθέτει εκτίμηση του νομικού αλλά και του πραγματικού μέρους της υπόθεσης και επομένως η διαδικασία σε συμβούλιο του άρθρου 126Α θα έπρεπε να κινείται μόνο με πρωτοβουλία των διαδίκων οι οποίοι θα είναι υποχρεωμένοι να προσκομίσουν τα στοιχεία της υπόθεσης (διοικητικός φάκελος, νομιμοποιήσεις κ.λπ.). Επίσης κατατέθηκε η πρόταση θεσμοθέτησης ενός «διαχειριστή» δικαστή, ο οποίος ήδη από το στάδιο της κατάθεσης ενός ενδίκου βοηθήματος θα δικαιούται να «διορθώνει» την πορεία ενός προδήλως αβασίμου ή απαραδέκτου δικογράφου και να ομαδοποιεί τα συναφή και ομοειδή δικόγραφα, προχωρώντας στη συνέχεια σε αποδοχή ή απόρριψη αυτών με πλήρη αιτιολογία και απόφαση εκκλητή ενώπιον του Δικαστηρίου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 52

Η διάταξη χαρακτηρίστηκε πρακτικά ανεφάρμοστη, εν όψει μάλιστα του γεγονότος ότι οι δικαστές γράφουν ήδη τις αποφάσεις σε ηλεκτρονικού υπολογιστή, ενώ στις υποθέσεις τριμελούς δικαστηρίου ο πρόεδρος επεμβαίνει στο κείμενο και κάνει διορθώσεις.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 53

Αναφέρθηκε ότι κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, είναι υποχρεωτική η ύπαρξη παράλληλης διαδικασίας, η οποία να λειτουργεί προληπτικά, και όχι μόνον κατασταλτικά, για την παροχή δικαστικής προστασίας σε εύλογο χρόνο. Από άλλο δε σχολιαστή εκτέθηκε ότι ο ανάλογου περιεχομένου νόμος Pinto στην Ιταλία προκάλεσε «βιομηχανία» περαιτέρω καθυστερήσεων και χρεών του Δημοσίου και εκφράστηκαν αντίστοιχες αμφιβολίες για την προοπτική του νέου θεσμού στην Ελλάδα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 54-55

Δεν εισφέρθηκαν αξία λόγου σχόλια για τα εν λόγω άρθρα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 56

Εκφράστηκε η γνώμη ότι η αίτηση και η συζήτηση αυτής θα έπρεπε να είναι δυνατή και χωρίς την παρεμβολή δικηγόρου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 57-65

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για τα εν λόγω άρθρα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 66

Υπήρξε η άποψη ότι η ουσιαστικοποίηση όλων των διαφορών που ανακύπτουν από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και η υπαγωγή τους στα διοικητικά πρωτοδικεία διευρύνει σημαντικά τη δικαστηριακή ύλη αυτών. Προτάθηκε επίσης η συγκέντρωση όμοιων διαφορών σε εξειδικευμένα δικαστήρια ή τμήματα προς επιτάχυνση στην εκδίκαση αυτών.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 67-68

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για τα εν λόγω άρθρα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 69-85

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για τα εν λόγω άρθρα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 86

Εκφράστηκε ανησυχία σε σχέση με τα επαρχιακά εφετεία όπου οι οργανικές θέσεις προέδρων είναι μία ή δύο, με αποτέλεσμα οι πρόεδροι να καλούνται πλέον να προεδρεύουν σε όλα τα τριμελή και πενταμελή εφετεία ακόμη και μετά από διακοπή, και κατά συνέπεια δεν θα έχουν χρόνο να μελετούν και να εκδίδουν αποφάσεις.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 87

Προτάθηκε να εγκρίνονται οι Κανονισμοί από την Ολομέλεια των οικείων Δικαστηρίων, όπως ισχύει σήμερα, και να προβλεφθεί δικαίωμα προσφυγής στην Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου του οικείου κλάδου από τον Υπουργό Δικαιοσύνης ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1 της σχεδιαζόμενης διάταξης ώστε να είναι κάθε φορά οριοθετημένο το αντικείμενο της διαφοράς και να προωθούνται οι όποιες αλλαγές των Κανονισμών με διαφάνεια.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 88

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 89

Σε γενικές γραμμές αντιμετωπίσθηκε θετικά η αύξηση του ανωτάτου ορίου εισαγωγής στο δικαστικό σώμα, χωρίς να λείπουν ωστόσο και οι περί του αντιθέτου απόψεις, που αντιπρότειναν την παροχή κινήτρων για τους νέους νομικούς να γίνονται δικαστές. Προτάθηκε επίσης η επέκταση του ανωτάτου ορίου ηλικίας στα 45 έτη και για τους Ειρηνοδίκες. Εξάλλου, από ικανό αριθμό σχολιαστών διατυπώθηκε η άποψη ότι θα έπρεπε να αυξηθεί και το κατώτατο όριο εισαγωγής στην Εθνική Σχολή Δικαστών, προκειμένου ο νέος δικαστής να είναι ήδη κοινωνικά ώριμος και να έχει τις απαιτούμενες βασικές γνώσεις και εμπειρίες δικαστηριακής καθημερινότητας. Προτάθηκε μάλιστα η υιοθέτηση αυστηρότερων προϋποθέσεων των υποψηφίων δικαστών οι οποίοι π.χ. θα πρέπει να έχουν κάνει από δύο έως πέντε έτη αποδεικνυόμενης πραγματικής δικηγορίας. Υπήρξε τέλος η πρόταση κατάργησης του ανωτάτου ορίου εισαγωγής στο δικαστικό ή εισαγγελικό εν όψει της έλλειψης τέτοιου ορίου στις λοιπές ευρωπαϊκές έννομες τάξεις.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 90

Η επέκταση των κωλυμάτων εντοπιότητας χαρακτηρίστηκε από μεγάλο αριθμό σχολίων ως αναχρονιστική και αντισυνταγματική. Εκφράστηκε η άποψη ότι ορθότερη θα ήταν η θέσπιση κωλυμάτων μόνο για στενούς συγγενείς δικηγόρων και αιρετών δημόσιων αξιωματούχων με παράλληλη καθιέρωση ανωτάτου ορίου υπηρεσίας σε όλα τα επαρχιακά δικαστήρια. Σε άλλα σχόλια διατυπώνονται θέσεις υπέρ της κατάργησης των κωλυμάτων εντοπιότητας στο σύνολό τους επειδή αποτελούν εμπόδιο στη δημιουργία οικογένειας ενώ αντιτίθενται πλήρως στη συνταγματικώς κατοχυρωμένη ελευθερία συμμετοχής στην κοινωνική ζωή. Επιπλέον από μεγάλο αριθμό σχολιαστών, οι οποίοι στη συντριπτική πλειοψηφία τους είναι δικαστές, τα κωλύματα εντοπιότητας εκλαμβάνονται ως αβάσιμη μομφή κατά του δικαστικού σώματος και ένδειξη αδικαιολόγητης έλλειψης εμπιστοσύνης. Υπενθυμίζεται επίσης ότι τον σκοπό της νέας διάταξης εκπληρώνει ήδη με επιτυχία ο θεσμός της εξαίρεσης και αποχής του δικαστή. Άλλωστε, με την κατάργηση των γεωγραφικών ορίων στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος αποδυναμώνεται σημαντικά ο σκοπός της σχεδιαζόμενης διάταξης. Από άλλον ωστόσο σχολιαστή προτάθηκε η καθιέρωση αντικειμενικών, ποσοτικών, πληθυσμιακών κριτηρίων (π.χ. να μην υπάρχει κώλυμα σε πόλεις με πληθυσμό ανώτερο των 50.000 κατοίκων) αναπροσαρμοζόμενα ανά δεκαετία. Σε κάθε περίπτωση, προτάθηκε η εισαγωγή μεταβατικής διάταξης για κατ' επιλογή μετάθεση των ήδη υπηρετούντων σε Βόλο, Χανιά, Ρόδο και Ιωάννινα δικαστών και εισαγγελέων. Επιπλέον, διατυπώθηκαν έντονες ενστάσεις σε σχέση με τη συνταγματικότητα της μείωσης της διάρκειας της άδειας ανατροφής τέκνου για τις μητέρες δικαστές στους 5 μήνες. Η σχεδιαζόμενη ρύθμιση χαρακτηρίστηκε αναχρονιστική, αντικοινωνική και προσβάλλουσα τα δικαιώματα της μητέρας και του βρέφους, όπως κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Αναφέρθηκε εξάλλου ότι το σχετικό ζήτημα έχει ήδη κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας και κατά συνέπεια θα υπάρξει μεγάλος αριθμός προσφυγών και νέων καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης. Προτάθηκε τέλος να μη μειωθεί η άδεια ανατροφής αλλά η αδειούχος δικαστής να εισπράττει μόνο το βασικό μισθό και όχι τα επιδόματα ταχείας διεκπεραίωσης υποθέσεων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 91

Θεωρήθηκε αντισυνταγματική η επιβολή ιδιότυπων κυρώσεων και μάλιστα όχι από Πειθαρχικό Συμβούλιο αλλά από τον ανέλεγκτο άμεσο προϊστάμενο του δικαστή και χωρίς τη διεξαγωγή τυπικής πειθαρχικής διαδικασίας. Η περικοπή μισθού και η στέρηση χρήσης διακοπών χαρακτηρίστηκαν εκφοβιστικά μέτρα και περιττά εν όψει της ύπαρξης αποτελεσματικού συστήματος πειθαρχικού ελέγχου. Από άλλο σχολιαστή προτάθηκε η θέσπιση συστήματος αφαίρεσης δικογραφιών από τον καθυστερούντα δικαστή και περικοπής του μισθού ανά καθυστερούμενη απόφαση, ανάλογη με την «αξία» της απόφασής, όπως θα καθορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, συνυπολογίζοντας το μέσο όρο χρόνου έκδοσης ανάλογης κατηγορίας αποφάσεων. Κατά την ίδια πρόταση, οι αφαιρεθείσες δικογραφίες θα χρεώνονται σε νέο δικαστή στον οποίο θα καταβάλλεται αναλογικά η αμοιβή που περικοπήθηκε από τον προηγούμενο δικαστή.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 92

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 93

Εκφράστηκε η γνώμη ότι η κατάργηση της εκπαιδευτικής άδειας για τα εγχώρια ΑΕΙ εμποδίζει την περαιτέρω επιμόρφωση και εξειδίκευση των δικαστών. Κατά ορισμένους σχολιαστές, θα έπρεπε να ενθαρρύνονται οι δικαστές που προτιμούν τα ελληνικά πανεπιστήμια για μεταπτυχιακές σπουδές. Αντί της κατάργησης της άδειας, προτάθηκε η μείωση αυτής ή η διευκόλυνση μετάθεσης του δικαστή στον τόπο των σπουδών του, ενώ υπογραμμίστηκε η ανάγκη εισαγωγής μεταβατικής διάταξης για την εξαίρεση των ήδη αδειούχων φοιτούντων δικαστών.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 94

Εκφράστηκε η άποψη ότι ο δικαστής δεν πρέπει να συγκρίνεται αλλά να κρίνεται αυστηρά, με αδιάβλητες και αντικειμενικές διαδικασίες. Σύμφωνα με τα υποβληθέντα σχόλια, ο κοινός νομοθέτης δεν δικαιούται να υποδεικνύει προαγωγές στο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο κατά προτεραιότητα ούτε να απαγορεύει άλλες, κατά παράβαση του άρθρου 90 του Συντάγματος. Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για το εν λόγω άρθρο. Επιπλέον, προτάθηκε το εξάμηνο της καθυστέρησης στην έκδοση της απόφασης να υπολογίζεται από τότε που έγινε διαθέσιμη η δικογραφία και όχι από τη συζήτηση. Κρίθηκε άλλωστε ως εξαιρετικά επικίνδυνη η εισαγωγή όλως αόριστων εννοιών όπως τα «εξαιρετικά προσόντα» του δικαστή και η εισαγωγή ποσοστάσεων. Στο ίδιο πλαίσιο, προτάθηκε η εξειδίκευση των κριτηρίων διαπίστωσης των εξαιρετικών προσόντων και κατά προτεραιότητα προαγωγής (π.χ. μεταπτυχιακές σπουδές, διδακτορικό, δημοσιεύσεις κ.λπ.).

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 95

Διαπιστώθηκε αντίφαση μεταξύ των παραγράφων 4 και 5, κατά το ότι ο έχων σοβαρή και αδικαιολόγητη καθυστέρηση δικαστής μετατίθεται υποχρεωτικώς, ενώ ο δικαστής χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις ο οποίος απλά δεν έχει περατώσει το σύνολο των ανατεθεισών υποχρεώσεων δεν μετατίθεται. Θεσμικοί φορείς διατύπωσαν την άποψη ότι η διάταξη της παραγράφου 5 είναι πρακτικά ανεφάρμοστη και άστοχη καθώς κατά τον χρόνο των μεταθέσεων όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί είναι χρεωμένοι με δικογραφίες καθυστερών με συνέπεια να είναι αδύνατη η επεξεργασία αυτών και η έκδοση αποφάσεων μέχρι τη λήψη απόφασης από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, εν όψει μάλιστα του γεγονότος ότι από την απόφαση του Συμβουλίου μέχρι την εμφάνιση του δικαστή στη νέα του έδρα μεσολαβούν δύο μήνες δικαστικών διακοπών κατά τις οποίες ο δικαστής εξακολουθεί να χρεώνεται νέες δικογραφίες.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 96-99

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για τα εν λόγω άρθρα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 100

Υποβλήθηκε σχόλιο - υπόμνημα από τους επιτυχόντες αλλά μη διορισθέντες στον πρόσφατο διαγωνισμό Ειρηνοδικών, οι οποίοι ζητούν την εισαγωγή διάταξης στο άρθρο 77Α παρ. 3 Ν. 1756/1988, η οποία θα διατηρεί σε ισχύ τον πίνακα επιτυχόντων και θα προβλέπει την κάλυψη μελλοντικών οργανικών θέσεων από τους επιτυχόντες που περιλαμβάνονται σε αυτόν, μέχρι πλήρους εξαντλήσεως αυτού. Ανάλογες θέσεις εκφράστηκε και από περισσότερα μεμονωμένα σχόλια.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 101

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 102

Προτάθηκε η ανάρτηση όλων των αποφάσεων στο διαδίκτυο, με σύντομη περίληψη, όπως συμβαίνει στα νομικά περιοδικά, με ποινή πειθαρχικού παραπτώματος για την παράλειψη δημοσίευσης, προκειμένου να υπάρχει ολοκληρωμένη και συνεχής ποιοτική αξιολόγηση του έργου ενός δικαστή.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 103-106

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για τα εν λόγω άρθρα.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 107

Διατυπώθηκε η ανησυχία περί αοριστίας της «αναξιοπρεπούς εντός ή εκτός υπηρεσίας συμπεριφορά». Παρατηρήθηκε επίσης αντίφαση της νέας διάταξης με το άρθρο 307 ΚΠολΔ όπου προβλέπεται δυνατότητα παροχής δύο επιπλέον μηνών στον δικαστή για την έκδοση απόφασης, πέραν του οκταμήνου. Προτάθηκε τέλος οποιαδήποτε καθυστέρηση να υπολογίζεται όχι από τη συζήτηση της υπόθεσης αλλά από τότε που η δικογραφία τέθηκε στη διάθεση του δικαστή.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 108-110

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 111

Εκφράστηκε φόβος περί αντισυνταγματικότητας της διάταξης, κατά το ότι μεταθέτει εις βάρος του πολίτη τις ευθύνες του Κράτους. Επίσης διατυπώθηκε η απορία τι θα συμβεί στην περίπτωση κατά την οποία ο δικηγόρος απεβίωσε και επομένως δεν περιήλθε σε γνώση του η νέα ρύθμιση.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 112

Δεν εισφέρθηκαν άξια λόγου σχόλια για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 113

Υποβλήθηκε η πρόταση κατάργησης ως αντισυνταγματικών των διατάξεων των άρθρων 169, 171 και 172 ΚΠολΔ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 114

Κατατέθηκε η άποψη ότι η ουσιαστική ισχύς διατάξεων που τροποποιούν σημαντικές διατάξεις βασικών νομοθετημάτων (ΑΚ, ΠΚ, ΚΠολδ κ.α.) πρέπει να τοποθετηθεί σε ικανό χρόνο μετά τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προκειμένου να υπάρξει περιθώριο ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων, όπως συνέβη και με τον Ν. 3043/2002.